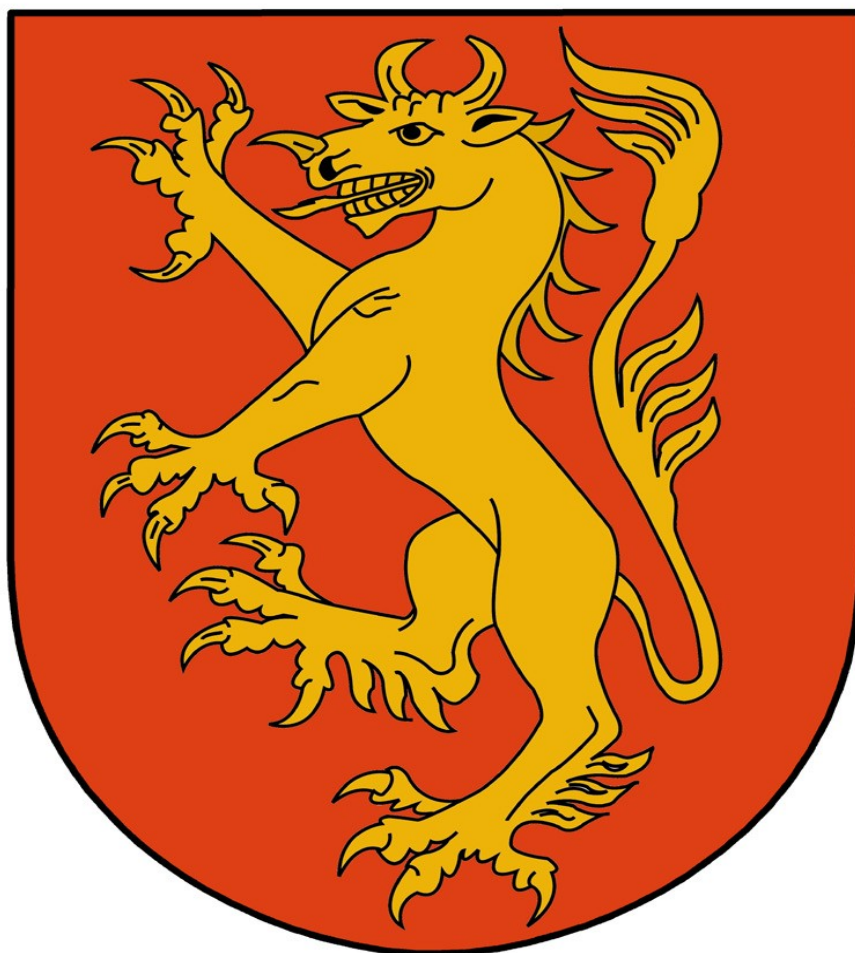

Skånska Akademiens
Verksamhetsberättelse 2025
Kultur och Humor

LEDAMÖTER 2025**Område/Motto**

Stol nr 1, Niklas Törnlund	Poet & musiker
Stol nr 2, Anne Landin	Professor, byggproduktion
Stol nr 3, Jonas Frykman	Etnologi
Stol nr 4, Peder Lamm	Konstigheter ur konstens värld
Stol nr 5, Cecilia Nelson	Konst & konstliv
Stol nr 6, Bo Lundgren	Finans och politik
Stol nr 7, Kaeth Gardestedt	Allehanda kultur & Kanelbullar
Stol nr 8, Gunnar Jansson	Not och Ton
Stol nr 9, Cajsa Sjöberg	Latin
Stol nr 10, Ulf Körner	Telecom & sånt
Stol nr 11, Anna Alsmark	Författare & journalist
Stol nr 12, Nina Eldh	Kommunikation & medier
Stol nr 13, Mia Gröndahl	Alltid på väg hem!
Stol nr 14, Martin Martinsson	Musik & kultur
Stol nr 15, Bengt Knutsson	Österländska språk
Stol nr 16, Peter Linde	Astronomi
Stol nr 17, Henrik Andersson [till augusti 2025]	Press, information, journalistik
Stol nr 18, Leif Hjärre	Egyptologi & snickerihistoria
Stol nr 19, Cajsa S. Lund	Musik & arkeologi
Stol nr 20, Vakant	Vakant
Stol nr 21, Elsa Trolle Önnerfors	Jurist, historiker, rättshistoriker

Ny ledamot

Hösten 2025 valdes Mia Gröndahl in som ledamot av Skånska Akademien och erhöll Stol 13. Mia Gröndahl är journalist, fotograf, författare med internationell karriär och verksamhet samt känd för program i TV & Radio och för sina trädgårdsodlingar på Österlen med fokus på rosor.

Avgående ledamot

Vid Skånska Akademiens möte den 8 september meddelade Director Martin Martinsson att Henrik Andersson (Stol 17) på egen begäran lämnar Akademien då han flyttat till Jönköpings kommun och inte längre har möjlighet att närvara vid Akademiens olika aktiviteter.

Korresponderande ledamöter

Marianne Dock, Urban Emanuelsson, Lars Magnar Enoksen, Torbjörn Fagerström, Göran Hermerén, Sixten Nordström (avled 15 november 2025), Bertil Svensson.

Hedersledamöter

Leif Paulsson, Stig Persson, Göran Tunhammar, Klas Östergren och - fram till och med 25 september 2025 - Anneli Hulthén, som då avgick som landshövding i Skåne. Hon ersätts som hedersledamot i Skånska Akademien av Peter Danielsson, som från 1 november 2025 är ny landshövding i Skåne.

AKADEMIENS PRESIDIUM

Director, Martin Martinsson (även ceremonimästare)

Prodirector, Ulf Körner

Secretaria, Cajsa S. Lund

Prosecretarius, vakant

Cancellarius, Peter Linde

Presidiet har år 2025 planerat och förberett olika Akademiärenden vid fyra tillfällen: 27 januari, 28 april, 25 augusti (dessa tre på Grand i Lund) samt 13 oktober (på Saluhallen i Malmö).

VALBEREDNING

Jonas Frykman, Peder Lamm (sammankallande), Cecilia Nelson.

REVISOR

Bengt Knutsson, fram till 12 maj då Gunnar Jansson blev ny revisor.

MÖTEN 2025 (Grand Hôtel, Lund)**Årsmöte 10 februari (mötenr 553)**

Vid årsmötet fastställdes Verksamhetsberättelsen för 2024 och den ekonomiska redovisningen för 2024 (som delades ut vid mötet av Cancellarius Peter Linde) samt revisionsberättelsen, som lästes upp av revisor Bengt Knutsson. Den 31 december 2024 var tillgångarna 209,630:22 kronor.

Vid Akademiens möte den 3 november 2025 rapporterade Peter Linde att denna dag fanns 148,000 kronor på Akademiens konto.

Val av tjänstemän. Valberedningens sammankallande, Peder Lamm, kunde meddela att man föreslog omval (2 år) av Secretarius (dvs. av Secretaria Cajsa S. Lund) och Cancellarius (Peter Linde) medan till ny Prodirector valdes Ulf Körner. Samtliga tackade för förtroendet.

Till Valberedning återvaldes sittande, dvs. Jonas Frykman, Peder Lamm, och Cecilia Nelson. Till Revisor (1 år) återvaldes Bengt Knutsson. Han ersattes emellertid den 12 maj av Gunnar Jansson.

Ordinarie möten

10 februari (mötenr 554)

12 maj (mötenr 555)

8 september (mötenr 556)

3 november (mötenr 557)

Miniföreläsningar vid Akademiens möten

12/5 Leif Hjälle: *Utställning med enbart konst av Gösta Werner, som visas på museet i Simrishamn 30 augusti – 14 september.*

8/9 Ulf Körner: *Mobil Telefoni, med fokus på två viktiga händelser.*

3/11: Mia Gröndahl: *Mia berättade om sig själv, bland annat om alla sina år i Jerusalem, Kairo och Gaza.*

ÅRSFEST 8 mars

Årsfesten var bland annat en hyllning till svenska och skånska smaker med betoning på Skåne som en vin- och spritregion av hög klass och rang. Skåne är det landskap som i stort sett helt dominerar svensk vinproduktion och flera skånska vingårdar har under förra året uppmärksamats och fått hedrande internationella utmärkelser.

Årsfesten inleddes kl. 17:00 i Piratensalen på Grand Hôtel i Lund med tre föreläsningar:

Skånskt vin hetare än någonsin!

Carina Olofsson Gavelin, sommelier, vinambassadör för svenska viner och nyligen utsedd till vinnare av Årets vinpris. Hon berättade om Skånes och Sveriges fantastiska vinresa.

Skånska spritproducenter

Peder Lamm, antikexpert och TV-personlighet, berättade om den skånska spriten i ett historiskt perspektiv. Peder Lamm är ledamot av Skånska Akademien.

Bronslurar – gåtfulla och magnifika blåshorn från Skandinaviens bronsålder!

Ett av Skånska Akademiens pågående projekt var under året inspelningen av en videofilm om bronslurar (se vidare nedan). Vi fick ett smakprov på hur lurarna kan ha låtit i olika ceremoniella sammanhang. Musikarkeolog **Cajsa S. Lund** (ledamot av Skånska Akademien) berättade. Lurarna trakterades av **Stefan Wikström & Fredrik Persson** från *Ensemble Mare Balticum*, som är Musik i Syds ensemble för tidig musik.

Efter föredragen följde mingel med bubbel och tilltugg i **Piratenfoajén** och därefter förflyttning till **Stora Salen** där en grandios måltid serverades.

Avslutningsvis, efter måltiden, svarade sopranen **Elinor Fryklund** (känd från bland annat Malmö Opera) med pianist för en festlig och charmig musikunderhållning.

AFTER WORK

Skånska Akademien föreläser i samarbete med Vänföreningen och Grand Hôtel, Lund klockan 18:00-19:30 i Piratensalen. Denna föreläsningsserie, öppen för alla och med fri entré, initierades år 2018 av Director Martin Martinsson. Skånska Akademien och Vänföreningen svarar för föreläsare medan Grand svarar för tillgång till Piratensalen och till vinbar i Piratenfoajén. Tre After Work genomfördes år 2025:

7 april, **Göran Bexell** (professor emeritus vid Lunds universitet): *Lundaandan*.

Anna Braun (teaterdirektör på Amiralen, Malmö): *Från diversearbetare till teaterdirektör*.

20 oktober, **Filmvisning** (premiär): *Bronslurar - gåtfulla klanger*.

Dick Harrison (professor i historia vid Lunds universitet): *Skandinaviens bronsålder*.

24 november, **Bengt Wahlgren** (byggnadsantikvarie, grundare av Restaurera).

Nirvan Richter (möbelmästare, grundare av Norrgavel).

After Work den 24 november arrangerades av Skånska Akademiens Vänförening på temat byggnadskultur och möbelkultur

MITTELENDAGEN – ÅRETS MEDELPUNKT I HÖÖR 4 OKTOBER

Detta evenemang startade 2009 och har sedan dess arrangerats varje år med undantag för 2022. Prisutdelning samt lunch ägde rum på Åkersberg i Höör.

Huvudsaken på Mittelendagen är utdelandet av Akademiens vandringspris *Årets Medelpunkt*. År 2025 tilldelades **TINA NORDSTRÖM ("Mat-Tina")** denna utmärkelse. Director Martin Martinsson delade ut priset och svarade för ett podiesamtal med Tina Nordström. Därpå följde en cellokonsert av Gustav Ölmedal, konsertmästre i Helsingborgs symfoniorkester. Evenemanget avslutades med en välsmakande lunch.

PROJEKT

Humorpris – gavs år 2025 till Johan Glans

Ett skånskt humorpris – *Humor på skånska* – att utdelas av Skånska Akademien i samverkan med Sparbanken Skåne, är en idé som föddes redan 2022. Akademiens ledamot Bo Lundgren, ordförande i Sparbanksstiftelsen, kunde år 2023 bekräfta att styrelsen för Sparbanksstiftelsen Finn liksom Sparbankens VD fann idén med ett skånskt humorpris alldeles utmärkt. "Kultur behövs för att kunna överleva!" En **styrgrupp**, att arbeta med ramarna, bildades under hösten 2024. Där ingår bland annat Director Martin Martinsson och Akademiledamoten Bo Lundgren samt representant för Sparbanken Skåne och för Sparbanksstiftelsen och därtill eventspecialisten Eleni Cronström. Styrgruppen hade sitt första möte den 7 oktober 2024. Beslöts att Priset är på 150 000 kr och blir ett minst 5-årigt pris. Mottagaren behöver inte vara skåning men ska ha en klar skånsk anknytning. Det är väsentligt att det första humorpriset (av tänkta utdelningar under fem år framöver) ska kännas rätt och riktigt.

En prisjury bildades i november 2024 och består av Pehr Andersson (välkänd spexare, karnevalsgeneral 1986, arvoderad ordförande i juryn), Cajsa Jönsson (från Anagram), Valle

Westesson (komiker), Anders Liljeqvist (Radio Kristianstad), Emelie Löfmark (VD för Nöjesteatern), Björn Ovander (bankchef Sparbanken Skåne) och, som Skånska Akademiens representant, Elsa Trolle Önnerfors. Prisjuryn är suverän i sitt beslut. I april 2025 beslöts att ge priset till **Johan Glans**.

Prisutdelningen ägde rum den 19 maj på Grand i Lund och leddes av Pehr Andersson. Inledningsvis serverades mingelmat i Piratenfoajén. Prisceremonin med underhållning ägde därefter rum i Piratensalen. Bland särskilt inbjudna till evenemanget kan nämnas Sparbanken Skånes styrelse, ett urval bankkunder samt Akademiens ledamöter.

Videofilm om bronslurar – blåshorn från Skandinaviens bronsålder!

Premiärvisning 2025: i Lund den 20 oktober och i Köpenhamn den 21 oktober.

Inom ramen för Skånska Akademiens aktiviteter påbörjades redan i november 2024 inspelningen i flera etapper av en videofilm om bronslurar, de mest uppmärksammade ljudinstrumenten från det forntida Skandinavien. De bronslurar som använts är rekonstruktioner av två fynd av lurar som hittats i Brudevaelte mosse i Danmark samt rekonstruktion av en lur hittad i Gullåkra mosse, belägen invid Uppåkra. Berättare i filmen, även manusförfattare, är musikarkeolog **Cajsa S. Lund**, ledamot av Akademien. Bronslurarna trakteras av **Stefan Wikström** och **Fredrik Persson** från Ensemble Mare Balticum, som är Musik i Syds ensemble för tidig musik.

Det rör sig om ett omfattande projekt, inte minst vad gäller inspelning, klippning, redigering, produktion, etcetera, vilket ett professionellt produktionsföretag, *Based on a true story*, svarat för. Slutliga inspelningsetappen ägde rum vår och sommar 2025 i höggravfältet i Steglarp, Skåne

Filmen, kallad **Bronslurar – gåtfulla klanger**, hade sin premiär den 20 oktober 2025 på Grand i Lund (som ett After Work) och den 21 oktober på Sveriges Ambassad i Köpenhamn. Efter filmvisningen föreläste professor Dick Harrison om Skandinaviens bronsålder. Evenemanget i Lund samlade en talrik publik, bland annat särskilt inbjudna representanter för museer i Skåne. Och i Köpenhamn välkomnade ambassadören Hans Wallmark en storpublik bestående av specialinbjudna gäster från olika danska kulturinstitutioner samt journalister. Filmen (som är ca 29 minuter lång) och Dick Harrisons föreläsning väckte uppskattning och entusiasm.

Filmen är producerad av Skånska Akademien i samarbete med Musik i Syd. Ansvarig utgivare är Martin Martinsson, Skånska Akademiens Director. Filmen kan ses kostnadsfritt på www.musikisydchannel.se. En arbetsgrupp kommer att diskutera hur information om filmen skall nå skolor, lärare, kulturföreningar, med flera. I gruppen ingår bland annat Karin Blixt från Musik i Syd, Peter Linde och Martin Martinsson från Skånska Akademien samt Ingela Jacobsson från Akademiens Vänförening.

Bronslurarna i filmen är – som nämnts ovan – rekonstruktioner av två fynd från Brudevaelte på Själland och av ett fynd från Gullåkra i Skåne. Rekonstruktionerna av Brudevaeltelurarna är gjorda i Danmark och tillhör Familjen Sten K Johnson, Malmö. Rekonstruktionen av Gullåkraluren är gjord i England och tillhör Musik i Syd.

Videofilmen har bekostats av donerade medel. Tack till **Inger Bergstrand** för den generösa donation som var helt avgörande för filmens tillkomst.

NYHETSBREV OCH ANDRA MEDDELANDEN FRÅN DIRECTOR

Director Martin Martinsson har under året via e-post sänt till Akademiens ledamöter och till Vänföreningens styrelse två brev om vad som tilldragit sig haver och vad som planeras ske år 2025 inom ramen för Skånska Akademien. Dessa brev är daterade: 1/5, 21/8.

Därtill har Director på sidorna 6–8 i *Notifikationer nr 23* (december 2025), Akademiens Vänförenings medlemsblad, skrivit en omfattande text om Akademiens samtliga aktiviteter och evenemang som ägt rum under år 2025.

ARBETSGRUPPER

Planering av Årsfester: Kaeth Gardestedt, Ingela Jacobsson (Sekreterare i Vänföreningen), Anne Landin och Martin Martinsson (sammankallande).

Planering av After Work: Ulf Körner, Bo Lundgren och Martin Martinsson (sammankallande).

Val av nya ledamöter: Kaeth Gardestedt, Gunnar Jansson och Ulf Körner (sammankallande).

Sociala medier: Peder Lamm, Peter Linde och Kaeth Gardenstedt i samråd och samarbete.

Höör: Den grupp som i Höörs perspektiv arbetar med evenemanget *Mittelen*, där bland annat Akademiens vandringspris Årets Medelpunkt delas ut, består av Marlene Hassel (destinationsutvecklare i Höörs kommun), Sara Horvath (kulturstrateg i Höörs kommun) och Martin Martinsson (sammankallande).

EKONOMI

Den 1 januari 2025 var tillgångarna 209,630:22 kronor.

Vid Akademiens möte den 3 november 2025 rapporterade Cancellarius Peter Linde att denna dag fanns 148,000 kronor på Akademiens konto.

SKÅNSKA AKADEMIENS VÄNFÖRENING

Skånska Akademien har under året haft ett nära och fruktbart samarbete med Vänföreningen. Director är alltid, enligt Vänföreningens stadgar, Akademiens representant i Vänföreningens styrelse. Denna består av **Catherine von Arnold** (ordförande), **Martin Martinsson** (representant för Skånska Akademien), **Ingela Jacobsson** (sekreterare och redaktör för *Notifikationer*), **Henrik Thott** (kassör) samt **Per Engström**.

Vänföreningens digitala medlemsblad *Notifikationer*, som blivit ett framgångsrikt, välbesökt och alltmera innehållsrikt skriftalster i färg, kom år 2025 ut med fyra nummer (Nr 20, 21, 22, 23). För närmare uppgifter om Vänföreningen hänvisas till dess Verksamhetsberättelse för 2025.

Malmö den 25 januari 2026

Martinsson
Director

